

[Landbrugsministeren]

taget hensyn til ernæringsmæssige synspunkter.

Miljøministeren vil i begyndelsen af 1984 fremlægge en redegørelse i folketinget om ernæringsproblematikken, og debatten i folketinget herom vil indgå i overvejelserne om de fremtidige regler på margarineområdet.

I udvalget har man diskuteret, om loven tillige skal omfatte eksport. Landbrugsministeriet har under henvisning til det system, man har inden for mejeriprodukt- og kødområdet, samt interessen i at sikre kvaliteten af danske eksportprodukter fundet det hensigtsmæssigt at lade loven omfatte eksporten. I øvrigt er der i loven sikret mulighed for at dispensere ved eksport, således at det ikke igen bliver nødvendigt, som det skete i foråret 1982, at gennemføre en særlig tillægslov for at gøre det muligt at eksportere margarine til lande, der har andre ønsker med hensyn til margarinens sammensætning, end hvad der følger af de i Danmark gældende bestemmelser.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger, anbefaler jeg forslaget til tingets velvillige behandling.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om planteskadegørere.

(Lovforslag nr. L 47).

Dette lovforslag fremsættes, fordi den gældende lov fra 1957 ikke længere kan anses for tidssvarende. En omfattende revision og modernisering skønnes derfor påkrævet. Forslaget indgår således i den af regeringen iværksatte regelsanering.

Ved forslaget gives ministeren en klarere hjemmel til at fastsætte de nødvendige foranstaltninger til bekæmpelse af planteskadegørere, samtidig med at statens plantetilsyn får nogle klart angivne kontrolbeføjelser på ministerens vegne, herunder til mod legitimation at trænge ind på privat ejendom uden retskendelse i det omfang, kontrollen nødvendiggør det.

Der foreslås samtidig en begrænsning i statens erstatningspligt til tilfælde, hvor der påbydes tilintetgørelse af planter eller andet, der ikke er konstateret angrebet af planteskadegørere.

Herudover indeholder forslaget en række ændringer af såvel indholdsmæssig som lovteknisk karakter nødvendiggjort af udviklingen inden for de sidste 25 år, herunder den i 1981 gennemførte EF-harmonisering af bestemmelserne om indførsel og udførsel af planter og planteprodukter.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, overgiver jeg forslaget til tingets velvillige behandling.

Halvgard (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Befordring).

(Lovforslag nr. L 49).

Jeg skal i øvrigt henvide til lovforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Halvgard (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Obligatoriske afgangsprøver).

(Lovforslag nr. L 50).

Jeg skal i øvrigt henvide til lovforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 26/10 83 om de små øer.

(Redegørelse nr. R 2).

Miljøministeren (Chr. Christensen):*1. Indledning*

Udviklingen gennem de sidste årtier har givet stigende problemer for de små samfund. Det gælder for landsbyerne, og det gælder især for de små øer.

På øerne har man i mange år følt, hvorledes udviklingen har betydet en stadig forringelse af mulighederne for at opretholde vel fungerende lokalsamfund. Dette til trods for, at netop de små øer har særlig gode muligheder for fællesskab – blandt andet på grund af deres overskuelighed.

Udviklingen henimod større driftsmæssige enheder har medført sammenlægninger af

[Miljøministeren]

landbrugsejendomme, og dagligvareforretninger og skoler er blevet nedlagt.

Resultatet har været færre arbejdspladser og bl.a. derfor en stadig stigende affolkning af øerne. Dette har selvfølgelig virket selvforstærkende og ført til yderligere vanskeligheder. Desuden har øboerne fremfor f.eks. landsbyboerne et helt specielt problem, som følger af vanskelighederne med at opretholde en rimelig trafikbetjening til fastlandet.

Denne udvikling indebærer fare for, at nogle småøer i løbet af få år vil blive helt affolket.

I august 1979 nedsatte miljøministeren et embedsmandsudvalg under planstyrelsen til at registrere og behandle spørgsmålet om, hvilke initiativer og foranstaltninger der kan afhjælpe de små øsamfunds særlige problemer.

Udvalget fik til opgave at behandle småøernes trafikproblemer, herunder den etablerede trafikstøtteordning. Desuden skulle udvalget med udgangspunkt i en rapport fra Sammenslutningen af Danske Småøer undersøge muligheden for at fremsætte forslag og andre initiativer, der kunne stille øsamfundene bedre. Udvalgets arbejde skulle danne grundlag for en stillingtagen til småøernes trafikproblemer efter støtteordningens udløb og for den videre debat og yderligere overvejelser i de forskellige ministerier om småøernes forhold.

Dette øudvalg har i december 1982 afgivet et »Fjerde notat om det offentliges politik for de små øer«. I notatet peges der på eksisterende ordninger og mulige initiativer, der kan forbedre øboernes levevilkår på andre områder end transportområdet. De emner, notatet beskæftiger sig med, spænder over et bredt spektrum fra erhvervsmæssige forhold over sociale og sundhedsmæssige forhold til planlægning. Der peges bl.a. på muligheder, som, hvis de udnyttes i de enkelte ministerier, amtskommuner og kommuner eller af de små øer, kan medvirke til at afhjælpe de små øsamfunds særlige problemer.

Jeg har orienteret de berørte statslige og kommunale myndigheder om forslagene og bedt om, at disse søges fremmet.

I et femte notat har embedsmandsgruppen gjort status over udviklingen på øerne igennem den sidste halve snes år, først og fremmest med en undersøgelse af, hvad den of-

fentlige trafikstøtte har betydet for de små øers livsnerve, færgetrafikken.

Af rapporten fremgår bl.a., at antallet af øboere falder langsommere end før. Trafikken er stagneret på langt de fleste af de øvrige færgeruter mellem landsdelene siden midten af 70'erne. Til og fra de små øer er den derimod steget til over det dobbelte. Men det har været dyrt at opretholde et rimeligt niveau i færgebetjeningen. Jeg har derfor fremsat lovforslag om permanent trafikstøtte til de små øer.

Gennemførelsen af trafikstøtteordningen er hovedhjørnestenen i arbejdet med at skabe et reelt grundlag for, at småøerne kan bestå som levedygtige lokalsamfund. Men mulighederne for erhvervsudviklingen og for den nødvendige service må forbedres. For at nå dette må der tænkes i nye baner og udvises smidighed både af det offentlige og af private.

På de små øer er der netop ikke basis for at gennemføre de normale løsninger, der er skabt ud fra andre forudsætninger, navnlig et større befolkningsunderlag.

Det er vigtigt, at problemerne afdækkes og søges løst i samarbejde med øboerne, der føler vanskelighederne i deres dagligdag.

Dette var også baggrunden for, at jeg i sommer bad Sammenslutningen af Danske Småøer og øernes beboerforeninger om at finde frem til nye ideer og forslag, der kunne styrke øsamfundene. På mange af småøerne har der været afholdt beboermøder om mulighederne for at skabe rimelige levevilkår på den enkelte ø, og alle øboforeninger har sendt forslag til ideer og initiativer, som efter deres mening kan være med til at forbedre grundlaget for øerne.

Flere af øboernes forslag er utraditionelle og sigter mod mere fleksible former for serviceforsyning og indebærer en opblødning af grænserne mellem offentlige og private opgaver.

De konkrete forslag er endnu ikke færdigbehandlet, men en bred debat i Folketinget om denne redegørelse og om lovforslaget om støtte til de små øsamfund vil forhåbentlig medvirke til, at der skabes et grundlag for en egentlig øpolitik i Danmark.

[Miljøministeren]

2. Udviklingen på de små øer

Danmark er et ørige, men kun ca. 1/3 af de omkring 500 øer er beboede.

Denne redegørelse beskæftiger sig specielt med forholdene på 27 af de beboede små øer med i alt ca. 5.000 beboere. Øerne er vist på kortbilaget. (Ikke optrykt her).

Disse øer har mellem knap 20 og godt 1.000 indbyggere. De fleste af øerne har under 200 indbyggere, og kun 3 af øerne har mere end 500 indbyggere. I 1982 havde Fur 1.139 indbyggere, Birkholm 13.

Den største ø er Anholt på 2.237 ha, den mindste er Hjortø på 90 ha.

Nogle af de små øer (f.eks. Venø og Hjarnø) har mindre end 10 minutters sejlads til fastlandet, mens andre (f.eks. Anholt og Sejerø) har mere end en times sejlads. Fastlandshavnen ligger for nogle øers vedkommende (f.eks. Lyø, Drejø og Orø) i kommunens hovedby, mens den for andre (f.eks. Endelave og Omø) ligger mange kilometer fra den by, hvor den kommunale administration har til huse.

Det samlede befolkningstal på disse øer var igennem hele 1800-tallet stadig stigende. Befolkningsfremgangen fortsatte frem til 1930-1940, hvor der nåedes et maksimum på ca. 10.000 indbyggere i alt.

På dette tidspunkt var stort set alle øerne selvstændige kommuner med de nødvendige offentlige og private funktioner. F.eks. havde flere af øerne mere end én skole, og på næsten alle øerne fandtes et andelsmejeri.

Siden 1940'erne har befolkningstallet været jævnt aftagende, og fra 1960 har den årlige afvandring været særlig kraftig.

Ved kommunalreformen indgik de enkelte øer i større kommunale og økonomiske enheder. Dette stoppede imidlertid ikke befolkningsnedgangen. Den kommunale administration er nemlig flyttet fra øerne til fastlandet. Hermed forsvandt arbejdspladser fra øerne. Mange øboere flyttede med til fastlandet, og grundlaget for at opretholde servicefunktionerne blev forringet.

Gennemførelsen af den midlertidige trafikstøtteordning har medført en opbremsning i befolkningsnedgangen, taget for øerne under ét. Enkelte øer, f.eks. Lyø, Egholm og Venø, har dog haft en befolkningstilvækst inden for de sidste par år.

3. Øproblemerne

Trafik og transport

Færgen til fastlandet er de små øers livsnerve. Uden en rimelig trafikbetjening til og fra øerne kan levevilkårene på øerne ikke sikres og forbedres.

Folketinget har da også via folketingets finansudvalg anerkendt dette og godkendt bevillinger til den midlertidige trafikstøtteordning siden 1975.

Virkningerne af den midlertidige trafikstøtteordning er senest analyseret i det såkaldte »5. notat om det offentlige politik for de små øer«, som planstyrelsen udsendte i juni 1983.

Det fremgår heraf, at der er meget varierende forhold på øerne, og at øboerne dermed har meget forskellige transportbehov. Det er naturligvis helt specielt for øboerne, at alle transportbehov må og skal kanaliseres gennem flaskehalsen: færgen til fastlandet.

Færgen skal kunne transportere øboerne til og fra erhvervsarbejde. Skoleelever og unge skal til og fra uddannelsesstederne på fastlandet. For alle gælder, at ventetiderne skal være de kortest mulige, og at færgefarten skal være koordineret med den kollektive trafik på fastlandet.

Færgen skal også fragte det gods og de varer, der er nødvendige for øerhvervene, til og fra øerne. Specielt stiller landbruget særlige krav til størrelse og kapacitet af færger og færgelejer. Såvel gødnings- og foderstoffer som landbrugsmaskiner og -redskaber fylder og vejer meget. Også transporten til fastlandet af landbrugsprodukter, korn, mælk, frugt etc., stiller specielle krav.

De ældre færger er ikke dimensionerede til den udvikling, der har fundet sted inden for lastbilbranchen. Det samme gælder faciliteterne i havnene (broklapper, galger). De stadig større og tungere lastvogne giver således store vanskeligheder ved overførslen.

Øboerne har flere steder skabt praktiske løsninger på disse problemer. Alligevel vil der ofte blive forsinkelser, der i den sidste ende er ensbetydende med fordyrelser, ligesom selve fragten med skib forøger øboernes omkostninger væsentligt.

Efter indførelse af den midlertidige trafikstøtteordning blev antallet af færgeoverfarer forøget, og planstyrelsen skønnede i det »5.

[Miljøministeren]

notat«, at de i 1982 gældende fartplaner stort set dækker øboernes transportbehov.

Lovforslaget om støtte til de små øsamfund (trafikstøtte m.v.), som fremsættes samtidig med afgivelsen af denne redegørelse, er det første og nødvendige skridt til at sikre de små øer som levedygtige samfund.

På flere af øerne er der naturligvis også ønske om en ny færge til afløsning af den utidssvarende færge. Sammenslutningen af Danske Småøer har derfor i mange år ønsket en statslig/offentlig investeringsfond til færgebyggeri.

Jeg mener, at behovet for udskiftning af færger bør følges. Jeg har derfor bedt planstyrelsen om at belyse dette samtidig med, at planstyrelsen skal følge og vurdere virkningerne af loven om støtte til de små øsamfund. Desuden vil jeg søge de bevilgende myndigheders tilslutning til, at der, indtil denne analyse foreligger i efteråret 1985, afsættes et beløb på 2 mill. kr. til brug i situationer, hvor der er et akut behov for nye færger.

Erhvervsmulighederne

Eksistensgrundlaget for de små øsamfund er erhvervsmuligheder med et tilstrækkeligt antal arbejdspladser på de enkelte øer. Erhvervsstrukturen på øerne bør være så alsidig som muligt, da øsamfundene ellers bliver for følsomme over for konjunktursvingningerne. Lukning af en enkelt virksomhed vil således ofte ramme alle det pågældende øsamfunds beboere direkte eller indirekte. Øboerne har desuden gjort opmærksom på, at blot én arbejdsplads yderligere har stor betydning.

Landbruget

Landbruget er det dominerende erhverv på de fleste af øerne. Mekaniseringen af landbruget har for øerne som for det øvrige land betydet en nedgang i antallet af beskæftigede inden for dette erhverv. Endvidere er antallet af landbrugsejendomme i drift på småøerne aftaget med 25 pct. i perioden 1975–1982 eller over dobbelt så meget som i det øvrige land.

Denne udvikling har fremmet affolkningen og bevirket stigende vanskeligheder med opretholdelsen af et rimeligt serviceniveau. Dagligvareforretninger er lukket, skoler og

forsamlingshuse er nedlagt, og sygeplejersker og læger er også forsvundet.

Landmændene på de små øer har det imidlertid særlig vanskeligt, da den gennemsnitlige brugsstørrelse på øerne kun er ca. 20 ha, hvoraf en forholdsvis stor del endog er strandenge eller lignende dårlige dyrkningsjorder.

Derudover belastes ølandmændene i forhold til andre landmænd af større udgifter til transport af bl.a. gødning, korn og foderstoffer til og fra fastlandet. Udgifterne til færgetransport bevirker eksempelvis, at salg af korn fra ca. 10 ha dyrkningsareal på Sejerø indbringer 4.000–5.000 kr. eller ca. 5 pct. mindre end fra et tilsvarende areal på fastlandet. Bygning af en ny stald til 25 køer på Sejerø koster 12.000 kr. ekstra til fragt af materialer i forhold til omkostningerne ved tilsvarende byggeri på fastlandet.

Hvis de betydelige værdier, der er knyttet til de små øsamfund, skal bevares, er det derfor af stor betydning, at det eksisterende antal landbrugsejendomme på øerne opretholdes.

Øboerne har også selv peget på behovet for, at antallet af landbrugsejendomme i drift bevares. Øboerne ønsker selvfølgelig ikke, at landbrugsejendommene omdannes til ødegårde, men derimod, at der på de små øer opretholdes de flest mulige landbrugsejendomme med de flest mulige arbejdspladser. Derfor foreslår øboerne, at staten opkøber og efterfølgende bortforpagter de landbrugsejendomme på øerne, som er i fare for at blive nedlagt eller sammenlagt med andre ejendomme.

Dette kan imidlertid ikke ske inden for den gældende lovgivning.

Gunstige klima- og jordbundsforhold betyder, at det på flere af øerne er muligt at dyrke afgrøder, som ikke med et rimeligt udbytte kan dyrkes andre steder i landet. Derfor foreslår øboerne videre, at de mindre landbrugsejendomme anvendes til specialiseret eller intensiveret landbrugsdrift såvel med sådanne afgrøder som med mere traditionelle. Specielt hvis sådanne brug tillige kan blive grundlaget for en forarbejdningsindustri på øen, ligger der flere muligheder for at etablere nye arbejdspladser. Som eksempler nævner øboerne fåreavl kombineret med væveri, frugtavl med marmeladekøeri, biavl

[Miljøministeren]

med honningproduktion, krydderurter med bjesk- og ostefremstilling.

Dagligvareforretninger

Affolkningen og konkurrencen fra fastlandet fra forretninger med større udbud og lavere omkostninger har medført lukning af flere af øernes dagligvareforretninger. Fire af øerne var således i 1975 helt uden en dagligvareforretning; i 1982 var det steget til syv. Herudover er antallet af dagligvareforretninger på de øvrige øer aftaget i perioden 1975-82.

Hvis dagligvareforretningen f. eks. kombineres med håndkøbsudsalg, bankvirksomhed, postfunktion eller lignende, kan der skabes mulighed for, at dagligvareforsyningen kan opretholdes på øerne og øboerne sikres et rimeligt serviceniveau.

Der er tidligere – bl. a. i landsplanredegørelsen 1982 – peget på sådanne ordninger, som kunne muliggøre bedre service i de små landsbyer. Dette må så meget desto mere være nødvendigt på de små øer.

Håndværk og industri

I takt med affolkningen er flere og flere håndværks- og industrivirksomheder på øerne blevet lukket. I perioden fra 1950 til 1975 er eksempelvis ca. 20 andelsmejerier blevet nedlagt. I dag er der kun et enkelt andelsmejeri tilbage, nemlig på Endelave.

Etableringen af den midlertidige trafikstøtteordning i 1975 medførte et større antal overfarter og lavere færgetakster, især for øboerne. Herved mindske de vanskeligheder, som en øvirksomhed har. Det har derfor siden 1975 været muligt for visse håndværkere at etablere sig på øerne.

Øboerne foreslår, at der skabes større mulighed for etablering af mindre håndværks- eller industrivirksomheder, f. eks. i eksisterende overflødiggjorte landbrugsbygninger. Jeg kan oplyse, at disse forslag allerede indgår i den igangværende revision af cirkulæret om by- og landzoneloven.

Oprettelse af håndværkerhuse med fælles administration er et andet af øboernes forslag. En sådan fælles administration kan samtidig koordinere øboernes behov for f. eks. håndværkere, levering af gødning eller hjælp fra dyrlæge på fastlandet. Forslaget

kan skabe nye arbejdspladser og en billigere serviceforsyning på øerne. Administrationskontoret kunne også fungere som turist- og sommerhusudlejningskontor.

Turisme

Øerne har i de sidste 10 år været et mål for et stadig stigende antal turister. Mange af øerne får i sommerferieperioden mere end fordoblet indbyggertallet.

Turismen på øerne er med til at bedre eksistensmulighederne for en del af øernes servicefunktioner (dagligvareforretning, kro, bank eller lignende), men virksomhederne kan ikke eksistere alene af turistindtægterne. Øerne kan på den anden side næppe bære, at der udlægges nye, store sommerhusområder med de deraf følgende problemer med kloakering og vandforsyning. Derfor er det mere hensigtsmæssigt for øerne at satse på turisme i form af lystsejlere, cyklistere eller vandrere.

Disse turistformer er mindre arealkrævende end sommerhusbebyggelse. Lystsejlere behøver kun havnefaciliteter, og et stort antal cyklistere og vandrere klarer sig med et begrænset areal (vandrehjem eller campingplads). Herved friholdes det åbne og ofte særprægede landskab, samtidig med at servicevirksomhedernes indtjening øges.

Offentlig virksomhed

En opblødning af grænserne mellem de opgaver, der ligger i henholdsvis offentlig og privat regie, er også en mulighed for at opretholde arbejdspladser og et rimeligt serviceniveau på øerne.

Et tidligere anført eksempel herpå er, at dagligvareforretningen kombineres med håndkøbsudsalg eller postfunktion.

En anden mulighed er, at kroen, campingpladsen eller kursuscenteret ejes af det offentlige, men forpagtes ud til private for en i forhold til omsætningen rimelig afgift. Herved sikres arbejdspladser og et bedre eksistensgrundlag for øernes øvrige virksomheder.

En mulighed for genoprettelse af nogle af de offentlige stillinger, som fandtes på øerne inden kommunesammenlægningen, kan også overvejes. F. eks. kunne øernes vejnet vedli-

[Miljøministeren]

geholdes af en deltidsansat øbo i stedet for den kommunale vejmand fra fastlandet.

Social- og sundhedsvæsen

Befolkningsudviklingen i hele landet i de kommende år vil medføre, at der bliver færre unge under 25 år og flere ældre på 80 år og derover. Det betyder, at der må forudses en væsentlig ændring i befolkningens behov for serviceydelser, særlig på socialområdet.

På øerne er dette problem allerede nu en realitet. Befolkningen på de små øer er således i dag præget af en stor andel af ældre. Beboere på 65 år og derover udgør ca. 25 pct. af den samlede befolkning på de små øer mod 14–15 pct. for hele landet.

Kun otte af øerne har i dag en fastboende praktiserende læge. Det er Anholt, Endelave, Fejø, Femø, Orø, Sejerø, Fur og Mandø. Ti øer har fastboende og fungerende sygeplejersker/sygehjælpere. Det er Anholt, Avernakø, Drejø, Fejø, Lyø, Omø, Sejerø, Strynø, Tunø og Venø. Der er således 12 af øerne, som hverken har læge, sygeplejerske eller sygehjælper.

De ældre øboere, som ønsker at leve også den sidste del af deres liv på øerne nær familie og venner, har i dag på mange øer ikke mulighed for at blive hjulpet i hjemmet eller bo i en beskyttet bolig på øen. Resultatet er derfor ofte, at de ældre må på plejehjem på fastlandet. Da eksempelvis sygeplejersken på Askø/Lilleø blev afskediget, måtte en af de ældre beboere på Askø som en direkte følge heraf midlertidigt anbringes på plejehjem og én hospitalsindlægges. Øboerne finder, at dette var en kostbar og utilfredsstillende løsning.

Øboerne foreslår derfor, at der på hver ø findes en heltidssygeplejerske, hvis bolig kunne kombineres med 2–3 beskyttede boliger. Disse kunne – hvis de i perioder ikke anvendtes af øboerne – være ferie- eller rekreationsboliger for pensionister fra den øvrige del af amtskommunen eller kommunen. Afhængigt af øens størrelse kunne en deltidsmedhjælp til hjemmehjælp, madudbringning og lignende være tilknyttet denne ordning, der så samtidig ville medføre oprettelse af en eller flere af de for øerne så nødvendige arbejdspladser.

En etablering af en ordning som den omtalte kræver fleksibilitet og kombination af

amtskommunale og kommunale udgifter. Samordningen forudsætter en aftale mellem de implicerede offentlige myndigheder ud fra et helhedssyn, hvori der især indgår de netoudgifter, der vil være forbundet med ordningen, således at eventuelle refusioner m.v. blev fastlagt i overensstemmelse hermed.

Der skal i denne forbindelse peges på, at med den givne aldersmæssige sammensætning af øbefolkningen vil de omtalte problemer forstærkes i de kommende år.

Undervisning og kultur

Skoler

Folkeskolens bygninger har altid været et centralt og værdifuldt samlingssted for kulturelle, sociale, idrætslige og uddannelsesmæssige aktiviteter i lokalsamfundene. Dette har i særlig grad været tilfældet på øerne. Men selv på de største af småøerne er befolkningsunderlaget efterhånden for lavt til at opretholde en selvstændig skole.

I 1950'erne var der derimod skoler på samtlige øer, på fire af øerne endda mere end 1. I dag er skolerne nedlagt på 8 af øerne.

Når skolen forsvinder, opstår der naturligvis først og fremmest en belastende situation for skolebørnene, der allerede fra 6–7 års alderen tvinges til at bruge megen tid på transport mellem skole og hjem.

Men med skolen mister øen også arbejdspladser. Og den eller de lærere, der ofte har været igangsættere af kulturelle arrangementer, aftenskoleundervisning etc., forsvinder også.

Den manglende skole gør det endnu vanskeligere at få familier med børn til at bosætte sig på øerne. Udviklingen i retning af en stadig større andel af ældre vil derfor yderligere forstærkes.

Øboerne er ikke i tvivl om, at de større børn (8.–10. klasse) må gå i skole på fastlandet for at få de undervisningstilbud, som kun byer med større befolkningsunderlag er i stand til at give. Men for de yngste børns vedkommende (børnehaveklasse–3., måske 4. klasse) er det øboernes opfattelse, at disse bør undervises på deres egen ø, ikke mindst af hensyn til børnenes meget nære tilknytning til forældrene.

Efter øboernes opfattelse bør økommunerne derfor opfordres til nøje at overveje ned-

[Miljøministeren]

læggelse af en øskole og tage de fordele i betragtning, der kan være forbundet med at bevare den lille skole på øen.

Som et led i sådanne overvejelser kunne det undersøges, om det er muligt, at to eller flere nabøer deler undervisningen imellem sig. Det kunne således overvejes, at nogle årgange undervises på den ene ø og andre årgange på den anden – og nærliggende – ø, eller at der etableres en fællesskole for de lidt større børn (3.–7. klasse) på en centralt placeret ø.

Forsamlingshuse

Når det findes væsentligt, at hver ø har sin egen skole – stor eller lille – har det ikke blot undervisningsmæssig begrundelse.

Skolebygningerne rummer nemlig ofte de eneste bygningsmæssige rammer på øerne for en række af de lokale festlige og kulturelle aktiviteter, som normalt foregår i de små samfunds forsamlingshuse.

På grund af de små øers vigende befolkningstal og fastlandsbefolkningens begrænsede muligheder for at anvende øernes forsamlingshuse er der stor risiko for, at flere og flere af disse må lukkes. Hertil kommer, at enkelte af øerne aldrig har haft et forsamlingshus.

Da øboerne desuden har vanskeligt ved at udnytte fastlandets kulturelle tilbud, er det vigtigt, at de lokalt drevne forsamlingshuse eller samlingssteder bevares. Lovforslaget, der fremsættes samtidig med denne redegørelse, omfatter derfor forslag om, at miljøministeren i særlige tilfælde kan yde støtte til gennemførelse af forsøgsordninger, projekter m.v., der har betydning for sikring af levevilkårene på de enkelte øer. Tanken har været, at der herefter kan ydes støtte til sikring af samlingslokaler på de små øer. Disse lokaler må være egnede til f. eks. teaterturneer, musikarrangementer, indendørs idræt og kunstudstillinger. Det er en nødvendig forudsætning for at fastholde den kulturelle tradition på småøerne. Den statslige støtteramme er imidlertid af begrænset omfang, og jeg har opfordret de kommunale myndigheder til i videst muligt omfang at støtte de initiativer, der på disse og andre områder søges iværksat på øerne. Det befolkningsmæssige underlag er ofte så begrænset, at større arrange-

menter økonomisk set vil være urealistiske at gennemføre uden en kommunal støtte.

Fritidsundervisning

For visse kategorier af fritidsundervisning for voksne gælder særlige regler, der giver muligheder for mindre holdstørrelser end foreskrevet. Det krævede deltagerantal er dog ofte alligevel for stort til, at en ønsket fritidsundervisning kan gennemføres.

Det kræver imidlertid en lovændring, for at øboerne, såvel voksne som børn, kan få blot en del af de tilbud, som fastlandets beboere får. Det må også tages i betragtning, at færgernes fartplaner som regel forhindrer øboerne i at udnytte tilbuddene på fastlandet.

4. Afslutning

Med denne redegørelse vil jeg gerne lægge op til en bred debat om de små øers situation. Jeg føler mig overbevist om, at folketinget er enig i, at en særlig indsats er nødvendig for at sikre gode vilkår for beboerne på de små øer, og jeg håber, at der ved denne debat og ved arbejdet med lovforslaget om støtte til de små øsamfund kan udvikles en øpolitik, hvis første konkrete udslag bliver en fortsættelse af trafikstøtteordningen og indførelse af muligheden for støtte til forsøgsordninger for de små øer.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 72

Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Eva Møller (KF):

»Hvad er begrundelsen for, at statens filmcentral ikke vil distribuere filmen »Danmark i Europa«, som er produceret af den europæiske demokratiske gruppe i Europa-Parlamentet?«

Skriftlig begrundelse

[Eva Møller]

Filmcentralens afvisning af at distribuere ovennævnte film forekommer besynderlig, fordi statens filmcentral samtidig tilbyder en film om EF, som er produceret af Folkebevægelsen mod EF.

Det vil i denne forbindelse være formålstjenligt at få klarlagt de principper, som filmcentralens konsulenter skal anvende i deres vurdering af, hvilke film statens filmcentral kan påtage sig at distribuere til den danske befolkning.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg har i anledning af spørgsmålet bedt om at få et eksemplar af det brev, som filmcentralens programredaktion har sendt til den demokratiske gruppe, og jeg vil gerne citere det afsluttende afsnit af brevet:

»Det er ikke et spørgsmål om filmens grundholdning, dens for eller imod, der har været bestemmende for vort nej tak til den. Afgørende herfor har alene været, at vi synes, den forenkler uden fuld bibeholdelse af hverken det politiske eller det emotionelle indhold.«

I sin begrundelse for spørgsmålet efterlyser fru Eva Møller principperne for programredaktionens arbejde. Det er således, at kulturministeren så sent som i juli måned 1983 har udarbejdet en instruks for den samme programredaktion, og dér vil jeg gerne tillade mig at citere instruksens § 3, der lyder: »Programredaktionen skal i sit arbejde udvise alsidighed og søge at fremme oplysning, uddannelse, kunstnerisk og kulturel aktivitet.«

Det kan næppe overraske spørgeren, at jeg har lagt stor vægt på at få begrebet »alsidighed« ind, da det er temmelig betydningsfulde beslutninger, der ligger hos programredaktionen og hos bestyrelsen for statens filmcentral.

Jeg vil tilføje, at den konkrete sag ikke nødvendigvis behøver at være afgjort nu med programredaktionens svar. Jeg er vidende om, at bestyrelsen vil tage denne sag op og har bedt om alle oplysninger i sagen, og da det er bestyrelsen, der har den endelige afgørelse, vil jeg tillade mig at afvente bestyrelsens vurdering af sagen.

Eva Møller (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Det glæder mig da at høre, at der findes en instruks for programredaktion, som jeg ikke har set, men jeg er sikker på, at jeg efterfølgende kan få den af ministeren og derpå med denne instruks måske se, om der er mulighed for og anledning til at følge filmen og spørgsmålet op. Jeg er også glad for at få at vide, at spørgsmålet ikke er endeligt afgjort endnu.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun har set filmen, og hvordan hendes vurdering er, for min vurdering efter flere gennemsyn af filmen er, at jeg bestemt mener, dens kunstneriske kvalitet er på linie med andre films, som jeg har set distribueret fra statens filmcentral. Jeg synes, filmen giver udtryk for den historiske baggrund; den fortæller noget om problemerne med de mange sprog i EF, om arbejdsvilkårene for parlamentarikere og om den arbejdsgang, der findes i Europa-Parlamentet. På den baggrund har jeg måske en lille smule svært ved at forstå, at filmen ikke skulle have nogen undervisningsmæssig baggrund, og at dens kunstneriske værdi skulle være for svag.

Poulsgaard (FP):

Vi står i en kedelig situation. Venstrefløjen har altid haft så travlt med at råbe censur, censur efter os andre, når vi ville noget på kunstens område. Jeg føler i højeste grad, at vi er inde på censurområdet, og derfor vil jeg gerne spørge ministeren om noget. Jeg ved, at ministeren finder det forkert, men ministeren er selvfølgelig pligtig til at følge flertallet i dette folketing, men vi ved også, hvordan ministeren sloges mod det flertal for, at ministeren fik medbestemmelse, når konsulenter skulle udnævnes. Ministeren sagde dengang, at ministeren ikke ønskede at være et gummistempel. Nu ser vi, hvad der kom ud af, at ministeren blev et gummistempel, og derfor vil jeg egentlig gerne spørge ministeren, om denne sag måske kunne give anledning til fornyet overvejelse med hensyn til proceduren for ansættelse af filmkonsulenter.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Til fru Eva Møller vil jeg sige: ja, jeg har faktisk set filmen af ren nysgerrighed. Jeg er heller ikke uenig i fru Eva Møllers bedøm-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

melse af filmen, men jeg vil gerne sige, at min bedømmelse af filmen intet har at gøre med den afgørelse, der træffes i filmcentralen; skulle den overhovedet have nogen indflydelse, ville jeg pålægge mig selv også at se de film, der er fremstillet af modstanderne af EF, og det tror jeg alligevel ikke jeg vil påtage mig.

Til hr. Poulsgaard vil jeg gerne sige: ja men situationen efter folketingets behandling af filmloven sidst var netop, at ministeren ikke blev gummistempel. Jeg vil gerne understrege over for hr. Poulsgaard, at jeg ikke har udnævnt de tre pågældende programredaktører; det har bestyrelsen, og det er bestyrelsens fulde ansvar, hvorledes tingene fungerer nu.

Eva Møller (KF):

Jeg formoder at få den omtalte instruks i hænde en af dagene, idet jeg finder det væsentligt at se på, om det alsidighedsprincip, som instruksen omtaler, er opfyldt, og jeg vil i den forbindelse nok være villig til at pålægge mig selv den pligt at se også de andre film og vil høre kulturministeren, om det er muligt at arrangere noget sådant.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg har et spørgsmål til ministeren, som endnu ikke er blevet stillet. Jeg vil høre, om ministeren ved eller vil påtage sig at undersøge, om der er andre film, og hvilke det så er, der er blevet afvist med en tilsvarende begrundelse som her. Jeg har naturligvis ikke set alle de film, der distribueres af statens filmcentral, men nogle af dem, jeg har set, ville jeg, hvis jeg havde siddet i direktionens stol, have afvist med lige præcis den begrundelse, der her er anvendt.

Søren Hansen (S):

Dette foreløbige afslag tyder, så vidt jeg kan vurdere det, ikke på, at man har respekteret et alsidighedskrav. Derfor har jeg megen forståelse for spørgeren og baggrunden for det spørgsmål, der her er stillet. Jeg har ikke set filmen, og jeg synes heller ikke, det er interessant i denne sammenhæng. Jeg synes, det afgørende er, at så mange som muligt får lejlighed til at se de film, der rent faktisk er produceret.

Men det er jo ikke første gang, at filmcentralen har givet afslag – det er sket en række gange tidligere, hvor politiske grupper har stået bag produktion af film – og derfor vil jeg spørge, om bestyrelsen, når den nu skal behandle den sag, der her er tale om, samtidig vil tage anledning til at vurdere tidligere afslag, der er givet med samme begrundelse.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Til fru Eva Møller vil jeg sige, at det er højest sandsynligt, at der kan blive arrangeret en forevisning, hvis der skulle vise sig nogle frivillige til det.

Til hr. Bjørn Elmquist vil jeg sige, at jeg gerne vil undersøge, om der er andre film, der er blevet afvist med en sådan begrundelse. Det er nu ikke særlig sandsynligt, at der er mange, da den nye programredaktion faktisk er trådt til for meget nylig, men det skal jeg naturligvis undersøge, og så skal jeg lade svaret tilgå interesserede kredse i folketinget.

Hr. Søren Hansens spørgsmål til bestyrelsen skal jeg ligeledes lade gå videre, og jeg skal sørge for, at folketingets kulturudvalg kan få en besvarelse af dette spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Sonja Mikkelsen: spm. nr. S 17

Arne Jensen: spm. nr. S 20

Rahbæk Møller: spm. nr. S 23

Poulsgaard: spm. nr. S 37

Maisted: spm. nr. S 38, 43 og 54

Tommy Dinesen: spm. nr. S 39 og 40

Wilhjelm: spm. nr. S 42

Ingerlise Koefoed: spm. nr. S 44

Pelle Voigt: spm. nr. S 46 og 52

Birthe Hansen: spm. nr. S 47 og 64

Askjær Jørgensen: spm. nr. S 49

Tinning: spm. nr. S 50

Thorndahl: spm. nr. S 51

Tove Niemann: spm. nr. S 56 og 63

[Formanden]

Bente Juncker: spm. nr. S 57 og 58

Knud Lind: spm. nr. S 59

Svend Heiselberg: spm. nr. S 70

Spm. nr. S 17

Til *undervisningsministeren* af:

Sonja Mikkelsen (S):

»Mener ministeren, at folkeskolernes EDB-udstyr er inventar eller undervisningsmateriale?«

Begrundelse

Kun folkeskolernes lokaler og inventar stilles til rådighed for voksenundervisningen.

Såfremt EDB-udstyr betragtes som undervisningsmateriale, er der ingen pligt for skolerne til at stille det til rådighed f.eks. for oplysningsforbundenes aftenskolekurser, og forbundene må så selv anskaffe det meget dyre udstyr, hvis de vil tilbyde undervisning i EDB.

Betragtes EDB-udstyr derimod som inventar, kan det dyre udstyr udnyttes bedst muligt.

Svar (17/10 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ifølge fritidsundervisningslovens § 62 og bekendtgørelsen om fritidsundervisning for voksne skal kommunen anvise egnede lokaler med fornødent udstyr til godkendt fritidsundervisning for voksne.

Anvisningsforpligtelsen omfatter skoler og andre lokaler, der tilhører kommunen, eller – hvis egnede kommunale lokaler ikke kan stilles til rådighed – skoler og andre lokaler, der tilhører amtskommunen eller staten, samt visse skoler og lokaler, til hvis opførelse der er ydet statstilskud eller statslån. Lokalerne skal dog kun stilles til rådighed for fritidsundervisning for voksne i det omfang, hvori sådan anvendelse kan forenes med de formål, lokalerne i øvrigt skal tjene.

Lokalerne skal stilles til rådighed med fornødent udstyr, herunder inventar og undervisningsmateriel, i det omfang sådant udstyr allerede forefindes.

Ifølge undervisningsministeriets praksis er EDB-udstyr til undervisning omfattet af anvisningsforpligtelsen.

Spm. nr. S 20

Til *energiministeren* (7/10 83) af:

Arne Jensen (S):

»Finder ministeren det rimeligt, at risikoen for tab ved eksperimenter med decentral produktion af el på modtryks-kraftvarmeværker med en relativt lav ydelse alene skal bæres af varmemeforbrugere?«

Begrundelse

Modtryks-kraftvarmeværker opføres som eksperiment i forskellige størrelser i byer over hele landet, hvor den producerede varme kan aftages via et fjernvarmenet.

En forudsætning for, at denne type elværk kan producere, er, at der er varmemeforbrugere til at aftage den producerede (spild)varme.

Værkerne ejes af elselskaberne (i Jylland Elsam), som derfor også forestår finansieringen. Såvel el som varme produceret ved værket afregnes til kontraktligt aftalte priser, ligesom varmemeforbrugere forpligtes til at aftage en vis minimumsmængde varme.

I den af el-siden vedtagne kontrakt indgår desuden, at der efter 15 år skal foretages en totalopgørelse af tab/vinding ved eksperimentet, og varmeaftagerne pålægges i tilfælde af tab at skadesløsholde elselskaberne.

Der er altså tale om en aftale mellem på den ene side Elsam, som har styrken til at bære risikoen ved et sådant eksperiment, og på den anden side et varmeværk med måske 500–1.000 andelshavere.

I fremtidige tilfælde vil der for det enkelte private varmeværk ikke være noget valg, idet aftagelse af varme fra et modtryksværk evt. vil blive pålagt gennem den af kommunen udarbejdede varmeplan.

Som et resultat af elselskabernes fastholdelse af den omtalte tabsklausul (NEFO-repræsentantskabsmøde 30/9 83) oplever man, at varmeaftagerne siger nej (Brønderslev iflg. Aalborg Stiftstidende 4/10 83), hvorefter eksperimentet må aflyses. En tilsvarende udvikling kan imødeses i andre egne af landet – til stor skade for en optimal udnyttelse af både el- og varmemeforsyningsnettet.

Svar (20/10 83):

Energiministeren (Enggaard):

[Energiministeren]

Forskellige steder i landet opføres eller planlægges opført et mindre antal decentrale kraftvarmeverker. Værkerne opføres som eksperimentalværker med forskellig størrelse og teknisk udformning for at få et erfaringsgrundlag med henblik på den fremtidige udbygning med kraftværkskapacitet, når der i næste årti bliver behov for tilgang af yderligere eleffekt. Jeg finder det vigtigt, at de planlagte kraftvarmeverker af eksperimentalkarakter opføres, således at de nødvendige erfaringer hermed opnås.

Disse mindre, decentrale kraftvarmeverkers placeringer og størrelser er bestemt af mulighederne for udnyttelse af overskudsvarmen. Jeg finder det derfor principielt rigtigt, at elforbrugerne holdes skadesløse for de meromkostninger, der er forbundet med varmeproduktionen, idet elproduktionen alternativt ville have fundet sted på et større kraftværk.

Ved en kombineret kraftvarmeproduktion opnås en meget høj brændselsudnyttelse. Merforbruget af brændsel til udnyttelse af overskudsvarmen i kraftværker er væsentligt mindre end brændselsforbruget ved almindelig fjernvarmeproduktion. I nyetablerede kraftvarmeverker tildeles ofte hele denne kraftvarmefordel til varmesiden i en årrække, f.eks. indtil transmissionsnettet er afskrevet. I en række kraftvarmeverker, herunder også i nyetablerede værker, deles fordelene mellem el- og varmesiden.

Inden der foretages en endelig beslutning om og godkendelse af opførelse af et kraftvarmeverk, foretages der samfunds-, selskabs- og brugerøkonomiske beregninger, der skal vise, om projektet er fordelagtigt at gennemføre.

Jeg kan tilføje, at fastlæggelsen af priser og leveringsbetingelser for leverancer af el og varme finder sted under hensyntagen til prisbestemmelserne i elforsyningsloven og varmemforsyningsloven og herudover er et rent forretningsanliggende mellem producenten og aftageren. Priser og andre betingelser skal anmeldes til elprisudvalget og gas- og varmeprisudvalget, der herefter tager stilling til, om priser og andre betingelser er i overensstemmelse med prisbestemmelserne eller kan anses for at være urimelige.

I anledning af den seneste udvikling i spørgsmålet om etablering af et eksperimentaltværk i Brønderslev og risikoen for tab ved

sådanne eksperimenter vil jeg øjeblikkeligt tage kontakt med såvel elselskabet NEFO som Brønderslev kommune.

Spm. nr. S 23

Til *industriministeren* (7/10 83) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Vil ministeren henstille til eksportkreditrådet, at det fortolker reglerne for eksportgaranti mere smidigt, når det drejer sig om eksport af vindmøller til bl.a. Californien?«

Begrundelse

Som beskrevet i ugebladet *Ingeniøren* den 16. september er vindmølleeksportørerne løbet ind i vanskeligheder med opnåelse af eksportgaranti i forbindelse med eksporten til Californien.

Problemet synes at være, at staten Californien søger at fremme udbredelsen af vindkraft ved hjælp af særlige skattefradrag, og at der derfor, ligesom det er tilfældet med den som regel utilsigtede brug af danske skattefradagsregler, vil være størst interesse for dem i slutningen af året. I de mellemliggende perioder vil investeringsselskaberne derfor have vanskeligheder ved at stille den fornødne sikkerhed til at tilfredsstille eksportkreditrådets krav, og da vindmøllefabrikanterne har behov for en jævn produktion gennem året, opstår vanskelighederne.

Da der er tale om at udnytte en dansk konkurrencefordel på et hastigt voksende marked, må det være rimeligt at administrere reglerne ekstra smidigt. Herfor taler også, at der er tale om standardprodukter, der kan forventes afsat til anden side, hvis en køber ikke viser sig i stand til at aftage det aftalte kvantum. I denne forbindelse bør det nævnes, at nogle af eksportørerne – efter at have fået afslag fra eksportkreditrådet – har været i stand til at opnå den fornødne garanti fra udenlandske private forsikringsselskabers side.

Spørgeren går ud fra, at eksportkreditrådet ikke har ladet sig påvirke af, at det kan forekomme odiøst, at staten Californien søger at fremme vindkraftens udbredelse ved at appellere til velstående befolkningsgruppers trang til at spare i skat. Det må selvsagt være Californiens egen sag, hvilke midler den frit bruger til at fremme sine mål. Det eneste, der

[Rahbæk Møller]

tæller i denne forbindelse, er, at Californien ønsker flere vindmøller, og at Danmark er leveringsdygtigt.

Svar (18/10 83):

Industriministeren (Stetter):

Jeg har forelagt spørgsmålet for eksportkreditrådet, som har oplyst følgende:

»Eksportkreditrådet (EKR) har i 1983 behandlet flere ansøgninger om eksportkreditgaranti mod kommercielle risici i forbindelse med eksport af vindmøller til forskellige købere i Californien, USA. Nogle af disse ansøgninger er blevet imødekommet, og EKRs garantiansvar er opgjort til 8,1 mill. kr.

En række ansøgninger har derimod ikke kunnet imødekommes, i et enkelt tilfælde fordi der var tvivl om den danske eksportørs muligheder for at gennemføre leverancen, og i øvrigt fordi købernes kreditværdighed ikke har været vurderet som tilstrækkelig god. Dette hænger sammen med, at køberne – de såkaldte »windfarm developers« – indkøber et større antal vindmøller hos amerikanske og udenlandske producenter, opstiller disse vindmøller og slutter dem til elforsyningsnettet og derefter sælger vindmølleparken i anparter til private investorer eller investeringselskaber, som har mulighed for at anvende eksisterende gunstige afskrivningsregler. Situationen er typisk den, at en »windfarm developer« ikke på ordretidspunktet har en økonomisk formåen, der står i et rimeligt forhold til de meget store ordrebæbeløb, det drejer sig om.

EKR har på foranledning af en henvendelse fra en række erhvervsorganisationer drøftet muligheden af at anlægge en mere lempelig kreditvurdering i forbindelse med den kommercielle risiko ved eksport af vindmøller end den, der normalt anvendes ved garantigivning i forbindelse med dansk eksport.

Ved vurdering af den kommercielle risiko mener EKR at der bør lægges særlig vægt på:

at et svagt kapitalgrundlag medfører en stor risiko for, at et projekt bliver nødlidende på grund af selv mindre forsinkelser og uheld,

at mulighederne for at bedømme debtors evne til at betale de garanterede fordringer via salg af anparter kræver indgående

kendskab til lokale forhold og lokal lovgivning og derfor bedst kan foretages af lokale banker, forsikringsselskaber eller lignende i USA, og

at amerikanske producenter af vindmøller havde løst problemerne via arrangementer med lokale banker.

Det er derimod ikke indgået i EKRs overvejelser, at anvendelse af de gældende skatte-regler i Californien skulle have en »odios« karakter.«

Jeg har taget rådets synspunkter til efterretning og finder den af rådet fulgte praksis velbegrundet.

Spm. nr. S 37

Til *ministeren for offentlige arbejder* (10/10 83) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes han får samklang mellem sine udtalelser på postforbundets kongres i august, ifølge hvilke vi har verdens bedste postvæsen, der følgelig kun skal roses, og det faktum, at der befinder sig en rekordagtig brevbunke på postterminalen i disse dage?«

Begrundelse

Der er flere dagblade, der har været inde på, at ministeren elsker selvros, men nok burde tænke sig lidt om, før han roste sig selv i så høje toner, og det er helt bestemt en opfattelse, som spørgeren deler.

Og i betragtning af det kolossale personaleforbrug, postvæsenet har, sammenlignet med andre lande, er det temmelig fantastisk, at vi fortsat kan risikere kæmpestore brevpukler.

Imidlertid kan vel alt lade sig gøre i et land, hvor ministeren for det her omhandlede område befinder sig i Ny Guinea for at lære om vejbyggeri i stedet for at passe sit ministerium. Det er som taget ud af et eventyr, men et af de grimme.

Svar (20/10 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Svaret er baseret på en formodning om, at spørgeren henviser til de forsinkelser, der i en periode fra den 26. september 1983 er fo-

[Ministeren for offentlige arbejder]

rekomet i ankomstsoreringen ved Købmagergades postkontor – og ikke i Københavns postterminal, som anført i spørgsmålet.

Hvad angår forholdene i Københavns postterminal, har der siden januar måned 1983 været en tilfredsstillende, stabil drifts-afvikling, hvilket har været en væsentlig medvirkende årsag til, at vi har opnået en tilfredsstillende brevbesørgelse generelt i landet.

En landsdækkende, repræsentativ testbrevundersøgelse gennemført ved månedsskiftet august/september dette år viste, at 96 pct. af brevene opnåede dag-til-dag befordring. Dette resultat bekræftedes af en tilsvarende, parallelt gennemført testbrevundersøgelse i samme periode af et privat analyseinstitutt.

Hvad angår den senere tids forsinkelser i ankomstsoreringen ved Købmagergades postkontor, kan jeg oplyse følgende:

Der har i længere tid været forberedt og gennemført en række ressourcebesparende driftsomlægninger ved Købmagergades postkontor. Bygningen er således under ombygning med henblik på at sikre en mere smidig driftsafvikling. Endvidere er der gennemført en række omfattende tjenesteundersøgelser, der skal resultere i en mere hensigtsmæssig tjenestetilrettelæggelse. Omlægningen har i den senere tid været og er fortsat genstand for forhandlinger med tillidsmænd på tjenestestedet.

I perioden forud for månedsskiftet september/oktober steg sygefraværet blandt personalet i ankomstafdelingen kraftigt, og produktiviteten faldt med forsinkelser til følge. Der har været gennemført supplerende sortering andetsteds, og forholdene ved Købmagergades postkontor er nu tilfredsstillende.

Ledelsens dispositioner har fungeret helt efter hensigten.

Spørgerens begrundelse indeholder en hel række urigtige påstande og er udtryk for manglende viden og indsigt. Jeg har således aldrig besøgt Ny Guinea. Post- og telegrafvæsenets personaleforbrug er ikke »kolossal« sammenlignet med andre lande, og jeg har aldrig nogen sinde rost mig selv – hverken i høje eller i lave toner. Hvis jeg har fået ros, er det andre, der har fremsat den.

Jeg skal i øvrigt henvise til mine bemærkninger ved folketingets 1. behandling af for-

slag til ændring af postloven den 19. oktober 1983.

Spm. nr. S 38

Til *ministeren for skatter og afgifter* (10/10 83) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor stort provenutabet vil være for staten, såfremt den statslige skattebundgrænse hæves til 41.400 kr. for familier med to eller flere børn og 31.000 kr. for familier med ét barn?«

Begrundelse

Det kan ikke afvises, at familier med børn har brug for større skattelettelser end andre, når der foretages offentlige besparelser, f.eks. på børnepenge. Især vil skattelettelser for familier, hvor den ene part beslutter at blive hjemme for at passe børnene, være en stor hjælp.

Svar (17/10 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Føjhel):

Ved hjælp af lovmodellen er det muligt at skønne over provenutabet for den i spørgsmålet skitserede personfradragsordning for børnefamilier.

Ved beregningerne er følgende forudsat:

- kun familier, hvor mindst én af ægtefællerne benytter det statslige almindelige personfradrag, indgår i beregningerne.
- børnefamilier defineres som ægtepar eller enlige forældre med hjemmeboende børn under 16 år.
- for ægtepar med børn forhøjes det statslige personfradrag kun til den ene af forældrene. Der forudsættes fuld overførselsret af uudnyttet personfradrag mellem ægtefællerne.

På basis af ovennævnte forudsætninger kan det skønnes, at forhøjelsen af det statslige personfradrag fra 21.000 kr. i 1984 til 31.000 kr. og 41.400 kr. for familier med henholdsvis 1 barn og 2 eller flere børn vil medføre et provenutab for staten på i alt ca. 1.850 mill. kr. i 1984.

Skønnet bygger i øvrigt på samme sæt af udskrivningsregler og skøn over indkomstud-

[Ministeren for skatter og afgifter]

vikling som udskrivningslovforslaget for 1984 (L 2).

Spm. nr. S 39

Til *forsvarsministeren* (10/10 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan ministeren be- eller afkræfte de forlydender, der er kommet fra fredsgruppen i SiD Sorø, om, at skovene omkring Sorø er udtaget til BSO-område, militært beredskabsområde, samt KSO-område, kommandostationsområde, for de militære feltenheder fra den ene sjællandske brigade?«

Svar (18/10 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Af indlysende årsager kan jeg ikke give oplysninger om placeringen af de militære beredskabsområder m.m. på Sjælland, men jeg kan forsikre, at udpegningen af disse finder sted i nøje koordinering med øvrige myndigheder inden for totalforsvaret.

Det er herunder en selvfølge, at der tages den yderste grad af hensyn til befolkningen, f.eks. i forbindelse med en eventuel evakuering.

Spm. nr. S 40

Til *indenrigsministeren* (10/10 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan ministeren be- eller afkræfte de forlydender, der er kommet fra fredsgruppen i SiD Sorø, om, at københavnske børn skal evakueres til Sorø i en krigssituation?«

Svar (19/10 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Evakueringsplanlægning hører efter civilforsvarsloven under politimesteren som civilforsvarsmyndighed, i Storkøbenhavn under politidirektøren. Planlægningen foretages i fredstid på grundlag af retningslinier fra civilforsvarsstyrelsen.

Der er udarbejdet en evakueringsplan for det storkøbenhavnske område. En evakuering af børn til Sorø indgår ikke i denne plan.

Det bemærkes, at politidirektøren har oplyst, at en evakuering af i alt 20 børn fra det nu nedlagte børnehjem »Ilias Minde« til

børnehjemmet »Louisestiftelsen« i Sorø var forudsat i en tidligere evakueringsplan.

Jeg kan derfor afkræfte, at københavnske børn efter gældende planer skal evakueres til Sorø i en krigssituation.

Spm. nr. S 42

Til *indenrigsministeren* (11/10 83) af:

Wilhjelm (VS):

»Kan ministeren give en samlet oversigt over, på hvilken måde de nye kommunale og amtskommunale budgetter påvirker vilkårene for de psykiatriske patienter og plejepatienter?«

Begrundelse

Under debatten i folketinget sidste forår om sindslidendes vilkår var der almindelig forståelse for, at disse vilkår på mange områder trængte alvorligt til at forbedres. Indenrigsministeren udtalte bl.a.: »Det er imidlertid mit håb og min tro, at sygehuskommunerne, som jo har ansvaret for udbygningen af sygehusvæsenet, er indstillet på at betragte sygehusvæsenet under ét og prioritere de dele heraf, som endnu ikke er på højde med den generelle standard.« (Jfr. tidenden 1982-83 sp. 5398). »Det er nødvendigt, at vi sikrer os, at de nye behandlingssystemer og behandlingsformer bliver til gavn for de syge og for de pårørende, og at de for disse parter føles som en forbedring. Jeg tror ikke, at der er grundlag for hr. Wilhjelm's bekymring for, at man i disse sparetider skulle vælge at sætte hele denne vigtige udvikling i stå. . . . Jeg lægger selv overordentlig stor vægt på patienternes centrale rolle i hele dette spørgsmål, og vi vil derfor i indenrigsministeriet følge denne sag meget nøje.« (Jfr. tidenden 1982-83 sp. 5400). »Selv i økonomisk stramme tider tror jeg ikke at dette område er et af de områder, som kommer til at lide, . . . ganske enkelt af medmenneskelige grunde, og fordi der her er tale om et område, som virkelig trænger til en indsats.« (Jfr. tidenden 1982-83 sp. 5436).

Det er meget godt med håbet og troen, men det svarer ikke helt til det indtryk, man får af budgetforhandlingerne rundt omkring, og da indenrigsministeriet har lovet at følge området meget nøje, bør folketinget have en samlet orientering.

Svar (18/10 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Sygehuskommunernes 1984-budgetter med bemærkninger indsendes til indenrigsministeriet til orientering i løbet af oktober og november måned.

Indenrigsministeriet har således ikke på nuværende tidspunkt modtaget 1984-budgetterne for landets sygehuse.

Af nævnte budgetter vil endvidere kun kunne udledes bevillingsmæssige oplysninger vedrørende de psykiatriske sygehuse, medens sådanne oplysninger ikke kan udledes særskilt for de psykiatriske afdelinger på de somatiske sygehuse. Budgetoplysningerne vedrører sygehuse og er ikke opdelt på de enkelte afdelinger.

Der kan således ikke på baggrund alene af 1984-budgetterne gives en samlet oversigt over, hvorledes disse påvirker vilkårene for de psykiatriske patienter.

Inden 1. april 1984 skal sygehuskommunerne indsende planer for tilrettelæggelse af sygehusvæsenet i de kommende år. Disse planer skal også indeholde oplysninger om tilrettelæggelsen og udviklingen inden for den psykiatriske sygehusfunktion.

Som det blev nævnt under folketingsdebatten i februar i år, påregner indenrigsministeriet efter 1984-planrunden at have et overblik over indsatsen og udviklingen inden for den psykiatriske sygehusfunktion såvel på amtskommunalt plan som på landsplan.

Som det også blev bebudet under folketingsdebatten, har indenrigsministeriet i »Sygehusvæsenet 1978-1992. Planredegørelse 1983« særskilt beskrevet udviklingen inden for den psykiatriske sygehusfunktion efter statshospitalernes overførelse til amtskommunerne i 1976. I forbindelse hermed er fremhævet forskellige spørgsmål, som sygehuskommunerne særligt bør overveje i den videre planlægning af psykiatrien, bl.a. videreudvikling af distriktpsikiatrien og intensivisering af samarbejdet med socialektoren om etablering af forskellige former for »halvejsinstitutioner« for udskrevne psykiatriske patienter. Planredegørelse 1983 er udsendt til sygehuskommunerne som oplæg til 1984-planrunden.

Spm. nr. S 43

Til *ministeren for skatter og afgifter* (11/10 83) af:

Maisted (FP):

»Hvad ville det provenumæssigt betyde for statskassen, hvis faglige kontingenter, bortset fra bidrag til arbejdsløhedskasser, ikke var fradragsberettigede?«

Svar (19/10 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Det er ikke muligt fra skattestatistikken at udskille den del af lønmodtagernes fradrag, der vedrører kontingenter til faglige sammenslutninger. Der kan således ikke gives et underbygget skøn over størrelsen af det samlede kontingentbeløb, der fradrages på selvanviselsen.

For 1983 skønnes det samlede kontingentbeløb for ca. 1,9 millioner organiserede arbejdere, funktionærer og tjenestemænd at være omkring 3,5 mia kr. ekskl. bidrag til arbejdsløhedskasserne. Den gennemsnitlige årlige kontingentbetaling er af størrelsesordenen 1.800-1.900 kr., men kontingenterne varierer betydeligt fra fagforening til fagforening.

Fradragnet for fagforeningskontingenter i den skattepligtige indkomst kan enten være indeholdt i det faste lønmodtagerfradrag A på 5 pct. af lønnen, dog højst 3.200 kr., eller det kan være indeholdt i lønmodtagerfradrag B, som er fradrag for de faktiske udgifter i forbindelse med erhvervelse af lønindtægten, når disse udgifter tilsammen overstiger 5 pct. af lønindtægten eller 3.200 kr.

Såfremt betalte fagforeningskontingenter alle blev fratrukket under lønmodtagerfradrag B, ville provenutabet af disse fradrag skønsmæssigt kunne anslås til ca. 1,9 mia kr. for indkomståret 1983. Imidlertid er som tidligere nævnt fradragnet for fagforeningskontingenter for mange skatteyderes vedkommende indeholdt i det faste lønmodtagerfradrag.

Hvis fradragsretten for fagforeningskontingenter afskaffes samtidig med opretholdelse af lønmodtagerfradrag A, ville dette kun få skattemæssige konsekvenser for de lønmodtagere, der benytter lønmodtagerfradrag B. Under disse forudsætninger kan det rent skønsmæssigt anslås, at afskaffelse af fra-

[Ministeren for skatter og afgifter]

dragsretten for faglige kontingenter vil give et merprovenu for det offentlige af størrelsesordenen 800–900 mill. kr. for indkomståret 1983, hvoraf ca. halvdelen tilfalder kommunerne.

Spm. nr. S 44

Til *arbejdsministeren* (11/10 83) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre erhvervsaktive blinde med behov for sekretærbistand ensartede vilkår for at kunne modtage denne bistand?«

Begrundelse

Mens sekretærhjælp til blinde under uddannelse i det store og hele ikke er noget problem, idet denne bistand ydes i medfør af bistandslovens § 42, er den erhvervsaktive blinde med behov for sekretærbistand helt afhængig af arbejdsgiverens velvilje. Dette problem har bl.a. Dansk Blindesamfund meget længe beskæftiget sig med uden at kunne formå bevillingsmyndighederne til at indføre en ordning af sagen. Senest har udvalget »De handicappede og arbejdsmarkedet« udarbejdet et konkret forslag til personlig assistance til handicappede i erhverv. Forslaget, som ministeren har modtaget for en tid siden, har endnu ikke medført noget initiativ. Det ville være interessant at få at vide, dels hvornår en reaktion vil foreligge, dels hvilke ideer ministeren har til løsning af et problem, der kan gøre beskæftigelse meget vanskelig for en del blinde og svagsynede.

Svar (18/10 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Udvalget »De handicappede og arbejdsmarkedet« har udarbejdet en rapport om personlig bistand til handicappede i erhverv. I rapporten beskrives behovet for personlig assistance, og der redegøres for, hvordan problemet er løst i nogle andre lande. Udvalget finder, at der er behov for en ordning i Danmark, og udvalget anbefaler, at der iværksættes en landsdækkende forsøgsordning i arbejdsministeriets regie. I rapporten beskrives rammerne for en ny ordning, men udvalget har ikke i detaljer angivet, hvorledes en forsøgsordning bør tilrettelægges. Ud-

valgets forslag kan derfor ikke umiddelbart gennemføres.

Rapporten har efter modtagelsen i arbejdsministeriet været til høring hos en række instanser, hvis svar er modtaget. Sagen er nu på dette grundlag under nærmere overvejelse, bl.a. fordi det er nødvendigt at få afklaret en række økonomiske og administrative konsekvenser, før der kan tages stilling.

Der er således endnu ikke taget endelig stilling til forslaget, men umiddelbart er jeg ikke uenig med udvalget i, at der i visse situationer kan være behov for personlig assistance til handicappede i erhverv. Forslaget vil derfor blive nøje overvejet.

Spm. nr. S 46

Til *udenrigsministeren* (11/10 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil Danmark tage afstand fra Syriens væbnede indblanding i den palæstinensiske befrielsesfronts, PLOs, interne forhold?«

Begrundelse

Danmark har tidligere – tillige med andre vesteuropæiske lande – peget på PLOs betydning som en repræsentant for det palæstinensiske folk og gjort sig til talsmand for, at det palæstinensiske folks interesser blev tilgodeset i forbindelse med en forhandlingsløsning i Mellemøsten.

Hvis den væbnede syriske indblanding i PLOs indre anliggender fortsætter, kan den medføre, at palæstinenserne mister deres vigtigste talerør, eller at det svækkes så kraftigt, at en forhandlingsløsning bliver umuliggjort.

Hvis Danmark mener noget som helst med sin sympati for palæstinenserne, må man derfor nu gøre det klart over for Syrien, at omverdenen ikke vil tolerere disse forsøg på at ødelægge PLO som selvstændig organisation med alle de farer, det indebærer for en fredelig udvikling i det mellemste østen.

Svar (20/10 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Som det vil være spørgeren bekendt, har Danmark sammen med sine EF-partnere siden vedtagelsen af Venezia-erklæringen i juni 1980 udøvet aktive diplomatiske bestræbelser for at bidrage til en forhandlingsløs-

[Udenrigsministeren]

ning i Mellemøsten. Erklæringen, der afspejler EF-landenes balancerede holdning til den arabisk-israelske konflikt, har som sine grundlæggende principper retten til eksistens og sikkerhed for alle stater i området, herunder Israel, og anerkendelse af det palæstinensiske folks legitime rettigheder, herunder retten til selvbestemmelse.

EF-landenes fælles holdning til den palæstinensiske befrielsesorganisation, PLO, er ligeledes udtrykt i Veneziaerklæringen og senere udtalelser. Det er de Ti's opfattelse, at PLO bør tilknyttes forhandlingerne om en omfattende fredsordning.

Udviklingen i området siden den israelske invasion i Libanon i juni 1982 har bekræftet, at det palæstinensiske problem udgør kernen i Mellemøstkonflikten, og at der må etableres en eller anden form for forhandlingsløsning mellem Israel og palæstinenserne. Regeringen må følgelig beklage enhver udvikling, der svækker muligheden for, at der fremstår en fulgyldig repræsentant for det palæstinensiske folk.

De øjeblikkelige uafklarede stridigheder inden for PLO har flere årsager. Det er velkendt, at Syrien som led i dette indre opgør i organisationen anklages for at yde støtte til PLOs pro-syriske elementer. Regeringen finder dog fortsat ikke at burde udtale sig i et anliggende, der vedrører spørgsmålet om palæstinenserens retmæssige repræsentant. Dette spørgsmål må palæstinenserne i sidste ende selv afklare. Regeringen befinder sig i øvrigt herved på linie med andre vestlige lande.

Spm. nr. S 47

Til *socialministeren* (12/10 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til at sikre, at den pligt, der påhviler læger og tandlæger til at anmelde såvel klare som formodede tilfælde af arbejdsbetingede sygdomme til sikringsstyrelsen, overholdes?«

Begrundelse

Under henvisning til den daværende socialministers svar af 3. juni 1982 på spørgsmål nr. S 826 (tidenden sp. 9448) om lægers og tandlægers anmeldelsespligt med hensyn til såvel klare som formodede arbejdsbetingede sygdomme samt et indslag i TV-Avisen den

8. oktober 1983, hvoraf fremgik, at det kun er ca. 10 pct. af lægerne, der opfylder deres anmeldelsespligt, må spørgeren på ny konstatere, at de anmeldelser, der finder sted, fortsat udgør et helt utilstrækkeligt antal.

Disse forhold er helt uacceptabelt både for den enkelte og for samfundet. Der er brug for konkret viden om omfanget af de arbejdsbetingede sygdomme, så vi fremover kan dreje udviklingen i den rigtige retning, således at samfundet ikke vedvarende skal belastes af de store udgifter til sygdomsbehandling.

Denne viden kan kun opnås ved, at den omtalte anmeldelsespligt overholdes.

Svar (19/10 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Sikringsstyrelsen har oplyst følgende:

»Som anført i socialministeriets svar af 14. juni 1982 på spørgsmål 826 er samtlige praktiserende læger og tandlæger, hospitaler m.fl. senest ved arbejdsskadeforsikringslovens gennemførelse ved fyldigt materiale orienteret om pligten til at anmelde erhvervs sygdomme til sikringsstyrelsen.

Lægers og tandlægers anmeldepligt beror på et medicinsk skøn, som unddrager sig nærmere kontrol, men der er ikke holdpunkter for at antage, at denne pligt ikke overholdes. Den i TV-Avisen den 8. oktober 1983 fremsatte påstand om, at kun ca. 10 pct. af lægerne opfylder deres anmeldepligt, savner således dokumentation. Tværtimod er antallet af anmeldte erhvervs sygdomme stadig stigende. I 1982 var antallet på årsbasis således ca. 5.000, mens antallet på grundlag af opgørelse for de første tre kvartaler af indeværende år anslås til ca. 6.000 på årsbasis.

Ud fra den debat, der i de senere år har været ført om emnet i såvel dagblade og fagblade som radio og fjernsyn, må det antages, at erstatningsberettigede sygdomme som altovervejende hovedregel anmeldes til sikringsstyrelsen. Det bemærkes herved, at det fra 1. januar 1983 er aftalt mellem arbejdstilsynet og sikringsstyrelsen, at anmeldelser til arbejdstilsynet – som først og fremmest har betydning for dettes opgave som forebyggende institution – i kopi sendes til sikringsstyrelsen, hvis skadelidte ønsker, at der tages stilling til et eventuelt erstatnings spørgsmål.

[Socialministeren]

Da der således er mulighed for anmeldelse fra skadelidte, arbejdsgiver, arbejdsmedicinske klinikker, hospitalsafdelinger m.fl. foruden fra praktiserende læger og tandlæger, er det ikke sandsynligt, at en skadelidt på grund af anmeldesystemet afskæres fra at få sin retmæssige erstatning.

Yderligere indskærpelse af anmeldepligt, der påhviler læger og tandlæger, er således næppe påkrævet.«

Socialministeriet kan henholde sig hertil.

Spm. nr. S 49

Til *forsvarsministeren* (13/10 83) af:

Askjær Jørgensen (UP):

»Vil ministeren oplyse, hvad der er årsagen til, at farvandsdirektoratet ikke anvender det nye kostesystem, som man selv har iværksat udvikling af i henhold til forsyningstjenestens indkøbsordre nr. 81-1857 af 25. juni 1981, og vil ministeren herudover oplyse, om det er korrekt, at man i stedet har små koste i strid med søfartsreglerne?«

Begrundelse

Hvis en privat erhvervsvirksomhed har udviklet et nyt produkt for det offentlige, var det rimeligt, at den private erhvervsvirksomhed fik en rimelig forklaring på, hvorfor man ikke vil anvende det produkt, man har ladet udvikle.

Svar (21/10 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Et nyt, verdensomspændende afmærkningssystem afløste i 1980 det hidtil anvendte system med op- og nedadvendte riskoste som topbetegnelser på forskellige sømærker. I det nye system anvendes røde cylindre, grønne kegler, sorte dobbeltkugler og røde kugler som topbetegnelser.

Ved overgangen til det nye system indkøbte farvandsdirektoratet hos et dansk firma et større antal af disse topbetegnelser af støbt plast. Direktoratet fandt imidlertid, at man bl.a. af hensyn til ulemperne ved overisning burde undersøge mulighederne for fremstilling af topbetegnelser ved anvendelse af anden teknik. Ved den af spørgeren nævnte indkøbsordre af 25. juni 1981 bestilte farvandsdirektoratet derfor hos et andet dansk

firma en prøve af en sådan topbetegnelse (kam eller børste formet som cylinder, kegle eller kugle) og senere ved indkøbsordre af 22. september 1982 et yderligere antal, idet farvandsdirektoratet ønskede denne topbetegnelse afprøvet i et år til søs. Denne prøve er endnu ikke endeligt afsluttet, men firmaet vil til sin tid af farvandsdirektoratet blive underrettet om de indvundne erfaringer og om de eventuelle muligheder for fremtidig anvendelse af denne form for topbetegnelse.

Alle topbetegnelser, der for tiden anvendes i danske farvande, er i øvrigt i fuld overensstemmelse med det internationalt aftalte afmærkningssystem, og der har da heller ikke fra skibsfarten været klager over disse topbetegnelser.

Spm. nr. S 50

Til *indenrigsministeren* (13/10 83) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren sætte en frist for, hvornår Københavns kommune skal svare på klagen over, at overborgmester Egon Weidekamp har overflyttet langt flere sagsområder end udarbejdelsen af lokalplaner?«

Begrundelse

Den 13. juli sendte overborgmester Egon Weidekamp en tjenestebefaling til de ansatte i to kontorer under magistratens 4. afdeling om, at de nu kun skulle referere til hans afdeling. Dermed flyttede Weidekamp ikke blot udarbejdelsen af lokalplaner, hvilket er godkendt af indenrigsministeriet, men også store dele af administrationen af det samlede retsgrundlag vedrørende byggesager (vejbyggelinier, bygningsreglement, vedtagne byplanvedtægter og vedtagne lokalplaner m.v.). Det skete på trods af, at indenrigsministeren udtrykkeligt har tilkendegivet, at der ikke må flyttes andet end udarbejdelsen af lokalplaner.

Den 15. juli anmodede borgmester Viljo Sigurdsson ministeren om en hasteindgriben – også på grund af den umulige situation, personalet er sat i, og af hensyn til byggesagernes behandling. Efter et møde med borgmester Viljo Sigurdsson anmodede ministeren den 16. august borgerrepræsentationen om en udtalelse »under hensyn til sagens hastende karakter«.

[Tinning]

Siden er der ikke sket noget som helst.

Ud over at borgerrepræsentationen har videresendt henvendelsen til – *overborgmesterens* afdeling! Her har man tilsyneladende intet hastværk. I overborgmesterens budgetoplæg hed det således i august, at overflytningen ville være afklaret budgetmæssigt inden udgangen af september. Det skete imidlertid ikke. Den 6. oktober svarede overborgmesteren på et skriftligt spørgsmål i borgerrepræsentationen, at sagen vil blive forelagt i oktober/november.

At sagen haster, er vel indlysende. Magistratens 4. afdeling har ikke længere det personale, som hidtil har behandlet de ca. 1.500 større byggesager, der er tale om på årsbasis. Det må det øvrige personale så gøre – hvilket ikke kan undgå at medføre forsinkelser.

Ministeren er blevet gjort bekendt med denne uundgåelige konsekvens. Det må derfor være rimeligt at spørge, om ministeren nu vil sætte en frist – eller om ministeren kan acceptere, at der let kan gå mange måneder endnu, før de vedtægtsstridige forhold på Københavns rådhus kan bringes til ophør.

Svar (18/10 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I mit brev af 16. august 1983 til borgerrepræsentationen gav jeg som nævnt af spørgeren udtryk for, at denne sag er af hastende karakter, og i mit svar samme dag til folketingsmedlem Knud Lind sagde jeg, at der var grund til at tro, at borgerrepræsentationen uden unødigt forsinkelse ville medvirke til, at denne uheldige situation blev bragt til ophør.

Det mener jeg stadig at der er grund til at tro vil ske. Spørgeren oplyser jo selv, at overborgmesteren den 6. oktober i år besvarede et skriftligt spørgsmål i borgerrepræsentationen med, at denne sag vil blive forelagt borgerrepræsentationen i oktober/november måned. Når man tager i betragtning, at Københavns kommune – som alle landets andre kommuner – netop har afsluttet det yderst vanskelige arbejde med færdiggørelsen af næste års budget, synes jeg ikke, at jeg har grundlag for på nuværende tidspunkt at fastsætte en formel frist for borgerrepræsentationens besvarelse af mit brev af 16. august 1983.

Jeg har orienteret borgerrepræsentationen om ovenstående svar og har samtidig på ny peget på sagens hastende karakter.

Spm. nr. S 51

Til *ministeren for skatter og afgifter* (13/10 83) af:

Thorndahl (UP):

»Vil ministeren oplyse, om det virkelig er nødvendigt at forlange detaljerede skatte- og momsregnskaber fra de ledere, der gratis eller for nærmest symbolske beløb får vore mange idrætsorganisationer til at fungere?«

Begrundelse

Ved regeringens tiltrædelse sidste år understregede statsministeren, at regeringen ville arbejde for at gøre det lettere at være dansker.

Men i Frederiksborg amt lægges der fra amtsskattedirektoratets side op til, at en lang række af vore fritidsorganisationer som f.eks. idrætsklubber og spejderorganisationer nu skal til at aflevere detaljerede skateregnskaber, og at foreningerne i øvrigt også skal momsregistreres. Denne stramning er tilsyneladende begrundet med de meget beskedne og i mange henseender symbolske vederlag, de frivillige ledere i fritidsorganisationer modtager som en beskedne compensation for den store arbejdsindsats, de yder, først og fremmest til gavn for vor ungdom.

I Frederiksborg Amts Avis den 12. oktober udtaler formanden for Hørsholm Basketballklub, Helge Dalum: »Vi føler os næsten som kriminelle. Reglerne er alt for indviklede, og jeg forudser et kæmperod og en frygt for at gøre noget forkert, der formentlig betyder, at foreningerne får sværere og sværere ved at skaffe frivillige.«

En sådan udvikling vil være mere end beklagelig, og amtsskattedirektoratets planer virker nærmest som beskæftigelsesterapi, og mon ikke befolkningen har svært ved at forstå, at skattemyndighederne bruger tid på de småpenge, som symbolsk udbetales til lederne af vore fritidsorganisationer, samtidig med at der ikke gøres noget ved de store og reelle opgaver inden for skatteadministrationen.

Svar (21/10 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foi-ghel):

Spørgsmålet har været forelagt statsskattedirektoratet, der oplyser, at hovedsigtet med den igangværende aktion »Foreninger 1983« har været at informere om og indskærpe oplysningspligten med hensyn til udbetalte lønninger og honorarer, således som det er foreskrevet i skattekontrollovens § 7.

Statsskattedirektoratet er opmærksomt på, at mange foreninger, herunder ikke mindst idrætsforeninger, beskæftiger sig med almen-nyttigt arbejde, og at ledere og medarbejdere ofte er ulønnede eller honoreres med symbol-ske beløb.

På denne baggrund er aktionen alene tilrettelagt som en stikprøvekontrol, hvor det er forudsat, at kontrollen primært foretages i mere betydende foreninger.

I forbindelse med aktionens gennemførelse har det vist sig, at der nogle steder er rettet henvendelse til mindre betydningsfulde foreninger eller i visse tilfælde til samtlige kendte foreninger.

Statsskattedirektoratet har derfor for nylig i en skrivelse til amtsskatteinspektoraterne indskærpet, at det primære sigte med aktionen er at tilskynde til fremtidig efterlevelse af oplysningspligten, og at der kun skal iværksættes en kontrolmæssig undersøgelse, hvor der er rimelig grund til at forvente, at der ved en revisionsmæssig indsats kan afsløres ikke ubetydelige indkomstdifferencer.

Jeg finder herefter ikke anledning til at foretage mig noget i forbindelse med den iværksatte aktion. Jeg kan tilføje, at der allerede i aktionens indledende fase er konstateret betydelige differencer.

Jeg kan i øvrigt henvise til mit svar af 23. november 1982 på et spørgsmål (nr. S 218) fra hr. Dohrmann om samme emne. Det fremgår heraf, at Idrættens Fællesråd efter forudgående kontakt i november 1982 blev underrettet om den forestående kontrolaktion, og at denne udføres inden for rammerne af ligningsrådets ligningsplan.

Spm. nr. S 52

Til *boligministeren* (13/10 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil ministeren fremlægge en fuldstændig liste over, hvor mange og hvilke almennytti-

ge boligselskaber der har så alvorlige problemer med økonomi eller overholdelse af gældende regler, at sagen er kommet til ministerens kendskab?«

Begrundelse

De sidste dages afsløringer af økonomiske problemer og lovovertrædelser i Roskilde Boligselskab og Andelsboligforeningen af 1899, som boligministeriet længe har haft kendskab til uden at orientere folketingets boligudvalg eller finansudvalget, viser, at ministeriet øjensynlig ikke frivilligt fremkommer med sådanne oplysninger. Ved behandlingen af aktstykke nr. 295 forsikrede boligministeren, at der ikke resterede væsentlige problemer for de almennyttige selskaber. Det har vist sig uholdbart i flere tilfælde.

Det må være rimeligt, at ministeriet nu klarlægger problemernes fulde omfang for folketinget, således at folketingets medlemmer ikke er henvist til selv at skulle opklare, hvor store problemer der i virkeligheden er tale om. Man lægger kun hindringer i vejen for en holdbar løsning på den almennyttige sektors problemer ved fortsat at skubbe ubehagelige oplysninger ind under gulvtæppet.

Svar (18/10 83):

Boligministeren (Bollmann):

Der bliver med mellemrum af kommunalbestyrelserne til boligstyrelsen indsendt dels egentlige regnskabsindberetninger, dels forespørgsler eller andre henvendelser vedrørende almennyttige boligselskabers regnskaber og økonomiske forhold.

Jeg kan oplyse, at finansudvalget den 22. november 1983 (spørgsmål nr. 7 og 8 vedrørende forslag til finanslov for finansåret 1984 – bil. 14.55 ad § 14.20. Anlægs- og udlånsbevillinger) har spurgt, hvilke boligselskaber der af kommunerne er blevet indberettet til boligstyrelsen i 1982 og 1983, og om der ved gennemgang af disse regnskaber er fundet overtrædelse af lovgivning eller cirkulære, samt hvilke selskaber det drejer sig om. Jeg har hertil svaret, at kommunalbestyrelsernes regnskabsindberetninger ikke registreres særskilt i boligstyrelsen, og at tilvejebringelsen af de ønskede oplysninger vil forudsætte en detaljeret gennemgang af flere hundrede tilsynssager. Jeg svarede endvidere finansud-

[Boligministeren]

valget, at antallet af regnskabsindberetninger skønnedes at være ringe og efterlod det indtryk, at kommunerne og selskaberne typisk ønsker selv at klare de opståede problemer på lokalt plan, hvilket også i sin tid var meningen med at henlægge tilsynet med de almennyttige boligselskaber til kommunerne.

Om de kommunale indberetningers karakter kan jeg oplyse, at langt de fleste vedrører underbudgetteringer, herunder manglende eller for små henlæggelser, således at der er opsummerede driftsunderskud til senere afvikling. Dette står ofte i forbindelse med aktuelle eller påregnede udlejningsvanskeligheder. Problemer af denne karakter søges ofte løst i samarbejde med Boligselskabernes Landsbyggefond og den pågældende kommunalbestyrelse ved anvendelse af reglerne om midlertidig driftsstøtte. Herudover er der i et meget begrænset antal tilfælde indberettet overtrædelser af bestemmelserne om udlån og anbringelse af henlæggelsesmidler. Disse sager søges løst af boligstyrelsen i samarbejde med kommunen og de pågældende boligselskaber.

Jeg kan endvidere oplyse, at folketingets boligudvalg den 17/8 1983 (spørgsmål 65 alm. del - bil. 158) har forespurgt, hvor mange almennyttige byggerier der har søgt boligstyrelsen og/eller landsbyggefonden om støtte. Jeg henviser til mit svar af 30/8 1983 og til den med svaret vedlagte oversigt af 20/8 1983 fra Boligselskabernes Landsbyggefond. Jeg kan oplyse, at to af sagerne, nemlig Glostrup Boligselskab, afdeling 22 (Store Hus) og Brabrand Boligforening, afdeling 6, tillige behandles af boligstyrelsen, idet der foruden støtte fra landsbyggefonden søges supplerende statsstøtte.

Jeg kan yderligere tilføje, at boligstyrelsen gennem nogen tid har behandlet en regnskabssag vedrørende et større boligselskab på grundlag af indberetning fra nogle kommuner. Denne sag har været forhandlet med boligselskabet og forventes afsluttet om kort tid.

Baggrunden for, at Roskilde Boligselskab ikke blev omtalt i ovennævnte besvarelse til folketingets boligudvalg, som udelukkende vedrører verserende ansøgninger om særstøtte, er, at boligstyrelsen i juni i år havde afvist selskabets ansøgning om sådan støtte.

Jeg føler endvidere trang til at henvise til, at eventuelle tab som følge af Roskilde-sel-

skabernes dispositioner ifølge de hidtil foreliggende oplysninger ikke ville påvirke selskabernes solvens. Spørgsmålet om Gundsø-selskabets solvens er imidlertid endnu uafklaret.

Der foreligger ikke i øvrigt på nuværende tidspunkt i boligstyrelsen indberetninger om så alvorlige forhold inden for boligselskaberne, som er omtalt i spørgsmålet.

Spm. nr. S 54

Til *landbrugsministeren* (13/10 83) af:

Maisted (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at kun ca. 10 pct. af tilskuddene til dansk landbrug bliver udbetalt direkte til landmændene?«

Begrundelse

Diverse låne- og tilskudsordninger til dansk landbrug har udviklet sig til en jungle, hvor den enkelte landmand ikke har nogen oversigt over tilskuddene til erhvervet, fordi landmanden aldrig ser mere end ca. 10 pct. af pengene, der udbetales til alle mulige og umulige fonde og generelle landbrugsformål.

Hvis den enkelte landbruger fik hele tilskuddet, ca. 80.000 kr. pr. landbruger pr. år, kunne landmanden sagtens selv klare udgifterne til de opgaver, han nu vil have at andre skal klare for ham.

Svar (17/10 83):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Nej. På baggrund af min besvarelse den 4. oktober 1983 af et spørgsmål fra finansudvalget om statens støtte til landbruget kan jeg oplyse, at statens bruttoudbetalinger gennem låne- og tilskudsordninger til dansk landbrug m.v. i 1981 udgjorde i alt 1.643 mill. kr. og i 1982 i alt 1.683 mill. kr.

Fordelt på samtlige godt 100.000 landmænd svarer dette til et beløb i størrelsesordenen 16-17.000 kr. pr. år i de pågældende år.

Af de samlede udbetalinger gik 1.007 mill. kr., svarende til ca. 60 pct., i 1981 og 1.009 mill. kr., ligeledes svarende til ca. 60 pct., i 1982 direkte til den enkelte landmand, dvs. væsentligt mere end den i spørgsmålet omtalte andel.

[Landbrugsministeren]

De øvrige midler anvendtes til generelle landbrugsformål, bl.a. afsætningsfremmende foranstaltninger, konsulentvirksomhed og forskning og forsøg m.v. Jeg finder det i øvrigt rimeligt, at staten, ligesom det sker i andre lande, bidrager til finansiering af disse opgaver, som den enkelte landmand ikke har mulighed for selv at tage op, men som er en forudsætning for opretholdelsen af dansk landbrugs internationale konkurrenceevne.

Spm. nr. S 56

Til *finansministeren* (13/10 83) af:

Tove Niemann (FP):

»Kan ministeren oplyse antallet af sygemeldinger og sygedage inklusive § 12-erklæringer blandt statens ansatte før og efter, at loven om karensgang trådte i kraft?«

Begrundelse

Efter at loven om karensgang trådte i kraft, er der i flere kommuner konstateret et stort fald i antallet af sygemeldinger. Nogle steder er de faldet til halvdelen. Sygedagenes antal viser også mange steder et stort fald. Det er derfor af interesse at erfare, om loven har haft samme effekt blandt de ansatte i statens tjeneste.

Svar (21/10 83):

Finansministeren (Christophersen):

Pr. 1. april 1983 er der iværksat en central statslig fraværstatistik. Tallene for april kvartal 1983 er for tiden ved at blive bearbejdet, og resultatet forventes at foreligge inden udgangen af oktober måned.

Spm. nr. S 57

Til *undervisningsministeren* (13/10 83) af:

Bente Juncker (CD):

»Vil ministeren overveje muligheden af at stille krav om frameldelsespligt for studerende, der ikke agter at benytte en tildelt studieplads, samt i tilknytning hertil overveje en forpligtelse for den koordinerede tilmelding til at fylde ledige pladser op?«

Begrundelse

Der foregår under det nuværende system i et vist omfang »hamstring« af studiepladser, hvilket medfører, at unge, som ellers ville kunne påbegynde en uddannelse, må afvises. Muligheden for at benytte denne fremgangsmåde kan ikke anses for rimelig i en tid, hvor uddannelserne lider under store kapacitetsproblemer, og hvor en maksimal kapacitetsudnyttelse derfor må tilstræbes.

Svar (20/10 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

I begrundelsen for det stillede spørgsmål anføres, at der i det nuværende optagelsessystem foregår en »hamstring« af uddannelsespladser, som medfører, at mange må afvises. Jeg afviser ikke, at nogle ansøgere søger optagelse på et studium »for en sikkerheds skyld«, og at der herved går optagelsespladser tabt. Netop for at imødegå dette problem indførte jeg i år mulighed for, at ansøgerne kunne opnå et tilsagn til næste års optagelse, hvis de ikke blev optaget i år, men var tæt på. Baggrunden herfor var bl.a. at undgå, at nogle ansøgere lod sig optage på en lavere prioriteret uddannelsesplads, som de ikke benyttede, fordi de kunne se, at de ved at tage noget erhvervsarbejde formentlig kunne optages på den højest prioriterede uddannelse næste år.

Herved er hele problemet naturligvis ikke løst, men generelt tages der i en vis udstrækning højde for det erfaringsmæssige frafald, når uddannelserne dimensioneres, idet de ud over et optagelsestal også har et »overbookingstal«, dvs. der optages ansøgere ud over det fastsatte optagelsestal. Erfaringen med hensyn til det tidlige frafald er, at der ikke sker frafald af nævneværdig grad på de meget søgte uddannelser, men snarere på uddannelser, hvor der kun er beskeden eller ingen begrænsning. Den igangsatte kapacitetsundersøgelse vil vise, om – og givet fald hvor – der kan foretages udvidelse i optagelseskapaciteten, og hvor der bør ske en yderligere overbooking som følge af tidligt frafald.

Jeg vil gerne overveje, om en frameldingspligt vil kunne være hensigtsmæssig.

Derimod mener jeg ikke, at det er den koordinerede tilmeldings opgave at fylde ledige pladser op. Det ville være i strid med selve ideen bag den koordinerede tilmelding, og hvis man gik ind for at fylde op på ledig-

[Undervisningsministeren]

blevne pladser, ville det skabe en uheldig kædereaktion, idet hvert studieskift ville medføre en ny ledigbleven plads, og det ville umuliggøre enhver planlægning.

Jeg mener således, at problemet med de uudnyttede pladser bør løses ved en korrekt dimensionering og overbooking.

Spm. nr. S 58

Til *undervisningsministeren* (13/10 83) af:

Bente Juncker (CD):

»Vil ministeren oplyse, om den kapacitetsundersøgelse, der iværksættes vedrørende de videregående uddannelsesinstitutioner, vil kunne danne grundlag for ændringer i det nuværende optagelsessystem?«

Begrundelse

Efter det nuværende optagelsessystem kan en studieplads blokeres et helt år, mens en studerende kvalificerer sig gennem gymnasiale suppleringskurser for at opnå et fagligt niveau, der tillader studiestart. Dette forhold er med til at forøge antallet af afviste ansøgere og tjener til at eksemplificere behovet for, at også selve optagelsessystemet inddrages i overvejelserne angående en bedre udnyttelse af kapaciteten ved de videregående uddannelser.

Svar (20/10 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Kapacitetsundersøgelsens resultater vil helt naturligt blive inddraget i de generelle overvejelser om revision af adgangsreguleringssystemet. Rektorkollegiet arbejder i øjeblikket med et sådant forslag til revision, og når det foreligger, vil undervisningsministeriet arbejde videre på det og i øvrigt overveje justeringer, hvis kapacitetsundersøgelsen giver anledning til det. Undersøgelsen skal dog primært danne grundlag for fastsættelse af de kommende års dimensionering af uddannelserne.

Jeg går ud fra, at begrundelsen for det stillede spørgsmål bl.a. henviser til debatten om optagelse på biologistudiet i år. Som følge af en omlægning af studieordningen er der tilsyneladende ledig kapacitet på begynderundervisningen, fordi en del af de optagne skal gennemføre gymnasiale suppleringskurser inden studiestart. Studenterne er således ind-

skrevet ved biologi, men belaster ikke i øjeblikket begynderundervisningen fuldt ud, hvilket således er et midlertidigt fænomen. Hertil kommer, at biologistudiet hidtil har været særskilt dimensioneret på grund af de meget dårlige beskæftigelsesmuligheder for de færdiggudannede, og jeg har derfor været tilbageholdende med at udvide optagelseskapaciteten på dette område. Den omlægning af studiet, der gennemføres i øjeblikket, vil formentlig forbedre kandidaternes beskæftigelsesmuligheder væsentligt, og der er således mulighed for at revurdere dimensioneringen af biologistudiet og i højere grad inddrage en konstatert ledig kapacitet.

Endelig vil jeg anføre, at der også med de nuværende regler er mulighed for at anvende eventuel ledig kapacitet på de enkelte uddannelser, idet de videregående uddannelsesinstitutioner efter den såkaldte enkeltkursus- eller tompladsordning tilbyder interesserede at følge den ordinære undervisning og gå til eksamen i et vist antal fag, hvor der skønnes at være ledig kapacitet.

Spm. nr. S 59

Til *justitsministeren* (13/10 83) af:

Knud Lind (FP):

»Er det rimeligt, at fængselsledelsen i Horserød statsfængsel praktiserer kollektiv afstraffelse over for de indsatte i forbindelse med tre TV-folks overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 2, og hvilke strafferetlige skridt er der foretaget i anledning af overtrædelsen af straffelovens § 124, stk. 2, hvilken bestemmelse som bekendt er undergivet ubetinget offentlig påtale?«

Begrundelse

Søndag den 9. oktober 1983 i tidsrummet mellem kl. 15 og 16 var nogle indsatte under bevogtning på udflugt til Gurre sø.

Under denne udflugt optog journalist Bent Nørgaard et TV-interview med den fængslede Mogens Glistrup uden tilladelse fra fængselsledelsen i Horserød og uagtet, at straffelovens § 124, stk. 2, foreskriver: »Den, som ulovligt sætter sig i forbindelse med nogen fængslet eller tvangsbragt person, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med hæfte eller fængsel indtil 3 måneder.«

[Knud Lind]

Denne ulovlige kommunikation med en fængslet person medførte en helt urimelig kollektiv straffeforanstaltning mod Horserøds øvrige indsatte.

Ifølge Ekstra Bladet af 10. oktober 1983 betegnede justitsministeren episoden ved Gurre sø som en klar overskridelse af vilkårene for fængslede: »Glistrup var jo ikke på »udgang«. Han var under overvågning, og så må han indordne sig under reglerne, der gælder inden for murene. Bl.a. ikke at have kontakt med andre«.

Det vil derfor være interessant at få oplyst, om den ulovlige TV-optagelse er en klar overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 2, som er offentlig påtale undergivet.

Svar (20/10 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ledelsen af statsfængslet ved Horserød har oplyst, at der foruden den episode, der er omtalt i spørgsmålet, forelå andre omstændigheder, der gjorde det nødvendigt at sikre personalets tilstedeværelse i selve anstalten. Der kunne derfor ikke afses personale til ledsagelse af en gruppe indsatte på en tilsvarende udflugt, der var fastlagt til at foregå senere samme dag.

Der er i øvrigt ikke sket nogen inddragelse af de indsatte adgang til deltagelse i de omhandlede udflugter, der afvikles efter reglerne i § 37, jfr. § 9, stk. 4, i justitsministeriet, direktoratet for kriminalforsorgens cirkulære af 10. juni 1976 om udgang til indsatte.

Statsfængslets ledelse her endvidere oplyst, at man efter de oplysninger, der forelå med hensyn til omstændighederne vedrørende TV-optagelsen, ikke fandt grundlag for at indgive anmeldelse for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 2.

Til denne udtalelse kan justitsministeriet henholde sig.

Spm. nr. S 63

Til *statsministeren* (14/10 83) af:

Tove Niemann (FP):

»Nærer statsministeren så stor beundring for Den almindelige danske Lægeforening og lægeforeningens etiske råd, at han også i fremtiden vil tilslutte sig dens forfølgelse af private hospitaler?«

Begrundelse

Af statsministerens svar af 12. oktober 1983 på spørgsmål nr. S 14 om etiske råd fremgår det, at statsministerens beundring for lægeforeningens etiske råd synes ret så ubegrænset. I sagens anledning skal det anføres, at der i Ugeskrift for Læger den 3. oktober står trykt en misbilligelse fra lægeforeningens etiske råd af professor, dr. med. M. Christiansen i tilslutning til nogle udtalelser til fordel for private hospitaler. Derimod har lægeforeningens etiske råd ikke fundet anledning til at fremkomme med nogle bemærkninger i tilslutning til et yderst nedsættende indlæg om private hospitaler i Ugeskrift for Læger den 25. april kaldet »Betalingshospitaler – snyltere i sundhedsvæsenet«. Det vil sikkert interessere mange vælgere at erfare, om statsministeren også bakker det etiske råd og lægeforeningen op i den ensidige forfølgelse af private hospitaler.

Svar (19/10 83):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg er tilhænger af, at lægeforeningen, dens etiske råd og de enkelte læger har frihed til at ytre sig. Heri ligger hverken nogen tilslutning til eller afstandtagen fra de synspunkter, der fremsættes af dem.

Spm. nr. S 64

Til *socialministeren* (17/10 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Er det ministerens opfattelse, at det er uden betydning for den forebyggende indsats mod alkoholmisbrug og brug af narkotika, om mennesker har arbejde og/eller kvalificerede uddannelsesmuligheder?«

Begrundelse

Ministeren har i et svar til spørgeren af 12. oktober 1983 på spørgsmål nr. S 19 oplyst, at forebyggelsen af alkohol- og narkotikamisbrug her i landet påhviler kommuner og amtskommuner. Besvarelsen indeholder desuden oplysninger om de forskellige aktiviteter, der foregår rundt omkring i landet i forbindelse med den forebyggende indsats.

Man ved, at mennesker bl.a. skaber deres identitet på deres arbejdsplads. Den store

[Birthe Hansen]

arbejdsløshed og de utallige udsagn i den anledning peger stærkt på, at den identitetskrise, som opleves i forbindelse med arbejdsløshed, er mere end vanskelig for mange mennesker at tackle. Der opstår depression og håbløshed, og flere søger tilflugt i alkohol og narkotika.

I forbindelse med et delegeretmøde i Landsorganisationen af Elever har de unge klart formuleret deres problem således: »Vi kan få øl, men ingen arbejde, og hvis man tog fat på ungdommens reelle problemer, fik vi andet at lave end at sidde og drikke«.

Kommuner og amtskommuner kan ikke alene løse misbrugsproblematikken. Derfor burde regeringen forstærke indsatsen over for de reelle problemer, såsom arbejdsløsheden.

Svar (24/10 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg tror, de fleste er enige med mig i, at den bedste forebyggende indsats over for alkohol- og narkotikamisbrug sker gennem en samordnet generel forebyggelsespolitik, hvori bl.a. indgår arbejdsmarkeds-, fritids-, undervisnings- og boligpolitikken. Jeg finder det derfor meget vigtigt at give specielt de unge sådanne gode muligheder med hensyn til arbejde, uddannelse og fritid, at misbrugets opståen begrænses mest muligt. Regeringen vil derfor også fortsætte det arbejde, der gøres for at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden og forbedre uddannelsesmulighederne. Jeg kan i den forbindelse henvise til statsministerens åbningsredegørelse, hvor det fremgår, at regeringen vil tage initiativ til en kraftig indsats på alle niveauer af uddannelsessystemet med øget vægt på at højne kvaliteten og forbedre de unges beskæftigelsesmuligheder.

Spm. nr. S 70

Til *arbejdsministeren* (18/10 83) af:

Svend Heiselberg (V):

»Vil ministeren tage skridt til at ændre reglerne for udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge til selvstændige erhvervsdrivende, således at der indføres en minimal dagpengesats?«

Begrundelse

Der findes i dag flere eksempler på, at selvstændige med lavere indkomster eller direkte underskud af den selvstændige virksomhed ikke kan få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge, idet der ved udbetalingen af arbejdsløshedsdagpenge tages udgangspunkt i overskuddet de to bedste år inden for den seneste 5 års periode.

Svar (21/10 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Som anført i begrundelsen for spørgsmålet tages der ved beregningen af arbejdsløshedsdagpenge til selvstændige erhvervsdrivende, som ophører med virksomheden, udgangspunkt i indtægten i de to bedste af de seneste 5 kalenderår.

Ved indførelsen af arbejdsløshedsforsikring for selvstændige har man således i meget høj grad søgt at tilgodese de særlige vilkår, som gør sig gældende for denne gruppe.

Jeg vil herudover gøre opmærksom på, at det er et af forsikringssystemets grundlæggende principper, at dagpengene højst må udgøre 90 pct. af medlemmets hidtidige indtægt, og at meget efter min mening taler imod at gå op over denne maksimumsgrænse – og da især for en enkelt gruppes vedkommende.

På den baggrund har jeg ikke planer om at ændre de gældende regler.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om udskrivningsprocenten, reguleringstallet samt personfradrag for 1984 og om ændring af forskellige skattelove. (Ændring af reguleringsbestemmelser m.m.).

(Fremsat 5/10 83. Første behandling 7/10 83. Betænkning 24/10 83).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 3 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 3: